

Bogdan Musović

Zdravko Vučinić

Mada je pokrenula izvjesna pitanja, izložba Bogdana Musovića je podstakla i na preispitivanje niza formalnih elemenata koji su vezani za probleme savremene skulpture. Zanemarujući princip „vajanja“ i „modeliranja“, Musović donekle zanemaruje klasičan pristup u oblikovanju volumena. Postupkom izrezivanja drvenih ploča u pojedine profile, koji su naknadno sklopljeni kao konstruktivni objekat, njegove skulpture nastaju kroz proces građenja, kao neko arhitektonsko djelo. Zato ih karakteriše jedan vid tehničke perfekcije koji se iskazuje kroz rafiniranu formu i stilizaciju na kojoj insistira, tako da podsjećaju na industrijske predmete čemu doprinose uvijek, dvobojno kolorisane površine nog vizuelnog stanja. Takvim reduciranjem i načinom izvođenja, autor materijalizuje i transformiše ideju do graficizma, do isključivosti tako daleko da djele od daleko daleko od psihološkog i efektnog koje se uslovljavljene samom strukturalnom formi. Koloristički končivo dva odnosa — površinski i pikturnalni, uspostavljajući na taj način izvjestan kontinuitet njihovog unutrašnjeg jedinstva. Takvim postupkom ispunjava se bitan uslov čiste vizuelne senzacije, pri čemu nestaje svake asocijacije na svijet objektivne stvarnosti podižući djelo na nivo simbola. U međusobnoj uslovljenosti forme i boje skulptura dobija posebnu smisaonu određenost i jedinstvenu finkciju egzistencije u prostoru kao likovnom fenomenu za sebe.

Većim insistiranjem na otvorenost i dinamičnost, odnosno, insistiranjem na promjeni same suštine i smisla forme, doveli bi Musovićeve skulpturu do stanja u kojem bi mogla još potpunije i sadržajnije da se veže sa bojom. U kontekstu ovakvog pristupa skulpturi postavlja se niz pitanja kod odnosa volumena i boje: u koliko mjeri je masa kao fenomen klasičnog oblika i vizuelnog dejstva potisnut, odnosno, na koji način ona oblikuje prostor, gdje leži funkcionalnost boje i značaj njenog udjela, i, koliko je osmišljeno njihovo izjednačavanje na ovom stepenu do koga je skulptura dovedena. Ne treba zaboraviti činjenicu da se osnovni elementi ova dva pojma (forme i boje) tj. njihove primarne vrijednosti isključuju stvarajući novo jedinstvo koje treba da uspostavi nove kvalitete. Ukidanje skulpture klasičnog oblika podrazumijeva opet, zakonito uspostavljanje nove dijalektike vizuelne definicije prostora koji bi bio rezultat modernizacije i autonomizacije plastičnih sredstava čak i različitih realiteta, međusobno zavisnih, ali i autonomno egzistentnih likovnih pojmova. Skulptura Musovićeve počiva na racionalizmu i svjesnom zanemaranju podsvjesnih impulsa, nastajući kroz smišljene proračune i upotrebu mašina koje doprinose opštoj strukturi djela. Nastale kao plod savremenog gledanja na svijet one su bliske tendencijama konstruktivističke umjetnosti koje su se formirale šezdesetih godina na širem planu evropske i američke umjetnosti.

levo
Bogdan Musović
Optička igra
desno
Boris Nikoloski
Pohod V. 1974.

